

**UCHWAŁA NR XLIII/342/23
RADY GMINY RYMAŃ**

z dnia 19 grudnia 2023 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy
Domowej na lata 2024 – 2028 na terenie gminy Rymań**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023–2028 na terenie gminy Rymań, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rymań.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Anna Dworek

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar
Przemocy Domowej na lata 2024–2028, na terenie gminy Rymań**

Grudzień 2023

1.WPROWADZENIE

Rodzina ma swój szczególny wymiar, ponieważ to ona powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Tradycje, zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowania postaw i zachowań społecznych zagrażających bezpieczeństwu, w tym przemocą domową. Każdy intuicyjnie rozumie, czym jest przemoc w rodzinie. Istnieje ustawowa definicja tego zjawiska. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej charakteryzuje przedmiot swoich regulacji i odniesień. Nowelizacja ustawy antyprzemocowej zmienia ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „przemoc w rodzinie” zastąpiono terminem „przemoc domowa”, „ofiara” to „osoba doznająca przemocy domowej”, Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywaną „sprawcą”. Zmienił się (rozszerzył) również krąg osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z nowelą, definicja przemocy domowej brzmi: " należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

W szczególności, przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej. Obejmuje on teraz: Obejmować on teraz będzie:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Za specjalistami z Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie warto wspomnieć rodzaje przemocy:

1. Fizyczną – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej, polegającej na zachowaniach intencjonalnych, prowadzących do uszkodzenia ciała lub niosących takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów,
2. Psychiczną – polega na naruszeniu godności osobistej. Osoba stosująca przemoc psychiczną wykorzystuje: groźby, poniżanie, obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Celem nadrzędnym tego rodzaju zachowań jest sprawowanie kontroli nad ofiarą;
3. Seksualną – to działanie mające na celu naruszenie sfery intymnej drugiego człowieka. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Do najczęstszych zachowań przemocowych w tej sferze należą: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;
4. Ekonomiczną – jej istotę stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Wiąże się z celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Do najbardziej rozpowszechnionych działań w ramach przemocy ekonomicznej należą: pozbawianie lub ograniczanie możliwości podejmowania pracy i uzyskania samodzielności finansowej, zabieranie, wydzielanie środków finansowych wypracowywanych przez osoby doznające przemocy, niszczenie rzeczy, włamanie do

zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;

5. Zaniedbanie – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych i materialnych, np. niedawaniu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzieleniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, toalety, itp.

Mówiąc o przemoc należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Zjawisko przemoc dotycząca społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, opiekuńczo - wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Zgodnie z art. 6 ust. 2 **Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemoc domowej** do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemoc domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemoc domowej i ochrony osób doznających przemoc domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemoc domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemoc domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zatem, redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemoc występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Rymań.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemoc Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemoc Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu, obejmującego lata 2019-2023. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań, mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemoc domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemoc, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemoc domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom doznającym przemoc, jak i stosującym przemoc domową.

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemoc i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz

osób doznających przemocy domowej. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, są to:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r., Nr 78, poz. 483 ze zm.),

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.),

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 165, z późn. zm.),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2023r., poz. 172),

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 571),

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245).

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy w rodzinie, tj.:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2023 rok,
2. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 w województwie zachodniopomorskim,
3. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rymań na lata 2019-2027,
4. Gminnym Programem Wspierania Rodziny dla Gminy Rymań na lata 2022-2024,
5. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2019 - 2023
6. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

2. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE RYMAŃ W ODNIESIENIU DO DANYCH OGÓLNOPOLSKICH.

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie danych zastanych – wyników badań i raportów dotyczących problemu przemocy w Polsce, a także w oparciu o dane statystyczne pozyskane od wymienionych poniżej podmiotów:

- Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rymaniu,
- Komisariatu Policji w Rymaniu,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Kołobrzegu,
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kołobrzegu,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymaniu,
- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rymaniu.
- Badanie ankietowe na potrzeby niniejszego opracowania.

1.1. Charakterystyka Gminy Rymań.

Rymań jest gminą wiejską położoną w północno – zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim, w południowo – zachodniej części powiatu kołobrzesckiego. Gmina zajmuje powierzchnię 146,15 km², co stanowi 20,2% powierzchni powiatu. Gmina Rymań sąsiaduje bezpośrednio z gminami: Gościno, Siemyśl, Brojce, Płoty, Trzebiatów, Resko, Sławoborze.

Przez Gminę Rymań przebiega droga krajowa nr 6 Szczecin – Koszalin – Gdańsk oraz droga wojewódzka nr 105 relacji Rzesznikowo – Brojce – Gryfice – Świerżno, co stanowi istotny potencjał i stwarza możliwości rozwoju sektora magazynowo – transportowego.

Gmina ma charakter rolniczy. Większość terenów rolniczych znajduje się w jej północnej i środkowej części. Północna część Gminy posiada dobre gleby, przeważa tu struktura dużych otwartych kompleksów. Grunty wykorzystywane są dość intensywnie, a popegeerowskie obiekty są w części użytkowane (niektóre zostały odnowione i dalej są wykorzystywane pod działalność związaną z rolnictwem, inne zostały przekształcone i pełnią inne funkcje). W gminie występuje duży udział lasów. W północnej części są one rozproszone, natomiast w południowej tworzą duże kompleksy stanowiące element pasma o znaczeniu ponadlokalnym. Jej teren wchodzi w skład Równiny Białogardzkiej nad Morzem Bałtyckim, co stwarza dogodne warunki turystyczno-rekreacyjne.

Korzystne położenie geograficzne, sprzyjające rozwojowi turystyki, a także możliwość podjęcia pracy sezonowej. Uczestnicy badania doceniali gminną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (sieć ścieżek rowerowych, etc.), rozwiniętą bazę noclegową i gastronomiczną oraz czystość środowiska. Ponadto doceniano rozwój gospodarczy, dbałość o stan wodociągów oraz kanalizacji. Ankietowani jako atut gminy, postrzegają również potencjał jej mieszkańców.

Identyfikując czynniki ograniczające możliwości rozwojowe gminy oraz negatywnie wpływające na poziom i jakość życia mieszkańców, respondenci najczęściej wskazywali na

brak przedsiębiorstw i zakładów pracy, które oferowałyby możliwość zatrudnienia przez cały rok.

Teren gminy jest zamieszkiwany przez 3808 osoby (stan na 31 XII 2022) co daje gęstość zaludnienia równą 28 osób/km². Siedzibą gminy jest miejscowość Rymań położona w centralnej części jednostki administracyjnej.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji przeprowadzono podział Gminy Rymanów na mniejsze jednostki urbanistyczne. Aby podział był naturalny, zrozumiały i akceptowalny dla mieszkańców Gminy jednostki urbanistyczne pokrywają się z istniejącym podziałem Gminy na sołectwa: Rymanów, Gorawino, Jarkowo, Kinowo, Drozdowo, Dębica, Leszczyn, Rzesznikowo, Starnin. Taki podział ułatwił także pozyskanie danych wtórnych na temat tych jednostek z różnych instytucji publicznych i niepublicznych.

Podział Gminy Rymanów na mniejsze jednostki urbanistyczne został przedstawiony na rysunku powyżej. Ponadto dynamika zmian jest wyższa na terenie Gminy niż w powiecie i województwie, co jest sytuacją niekorzystną. Wynika to prawdopodobnie z tego, iż osoby młode, np. po ukończeniu studiów nie wracają do domu rodzinnego, tylko pozostają w mieście.

Rośnie z kolei współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi. Oznacza to, iż corocznie zwiększa się udział seniorów w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Jest to tendencja charakterystyczna dla całego kraju. Sprawia ona, że należy zwrócić większą uwagę na potrzeby osób starszych.

Udział osób bezrobotnych w całkowitej liczbie osób w wieku produkcyjnym w Gminie Rymań utrzymuje się na poziomie zbliżonym do średniej w powiecie kołobrzeskim. Stopa bezrobocia w Gminie i powiecie jest niższa niż średnio w województwie zachodniopomorskim. Ma to związek z większymi możliwościami uzyskania satysfakcjonującego zatrudnienia na terenie powiatu kołobrzeskiego. Ponadto samo miasto oferuje szeroką ofertę zatrudniania w jego obrębie.

Poniżej przedstawiono dane ilościowe z minionych lat dotyczące liczby osób korzystających z pomocy oraz liczby porad udzielonych w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy i spraw społecznych.

Głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Rymań są: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. W poniższej tabeli wyszczególniono powody przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom Gminy Rymań¹.

---

¹ Dane ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rymań na lata 2019-2027

Tab. Nr 1 UDZIELONE ŚWIADCZENIA - ZADANIA WŁASNE GMIN²

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZYMNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA ²⁾	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł ³⁾	LICZBA RODZIN ²⁾	LICZBA OSÓB W RODZINACH ²⁾
	0	1	2	3	4	5
RAZEM ⁴⁾	1	85	X	250 925	69	130
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	2	25	252	152 585	25	27
z tego (z wiersza 2):	3	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	4	X	X	152 585	X	X
w tym przyznane dla osoby (z	5	22	229	145 401	22	22
wiersza 2):						
samotnie gospodarującej						
pozostającej w rodzinie	6	3	23	7 184	3	5
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	7	1	2	776	1	1
z tego (z wiersza 7):	8	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	9	X	X	776	X	X
w tym przyznane z powodu (z	10	0	0	0	0	0
wiersza 7):						
bezrobocia						
długotrwałej choroby	11	0	0	0	0	0
niepełnosprawności	12	0	0	0	0	0
możliwości utrzymania lub	13	0	0	0	0	0
nabycia uprawnień do świadczeń						
z innych systemów						
zabezpieczenia społecznego						
innego niż wymienione w	14	1	2	776	1	1
wierszach 10-13						
w tym (z wiersza 7):	15	0	X	0	0	0
ZASIŁKI OKRESOWE						
KONTYNUOWANE						
NIEZALEŻNIE OD						

² Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA ²⁾	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł ³⁾	LICZBA RODZIN ²⁾	LICZBA OSÓB W RODZINACH ²⁾
0	1	2	3	4	5
DOCHODU; na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b					
SCHRONIENIE - OGÓŁEM	16	0	X	0	0
w tym (z wiersza 16):					
w schronisku dla osób bezdomnych	17	0	0	0	0
w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	18	0	0	0	0
w ogrzewalni	19	0	0	0	0
w noclegowni	20	0	0	0	0
schronienie udzielone w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową (na podstawie art.48a ust. 9)	21	X	X	0	X
POSILEK	22	21	2 578	12 122	11
w tym dla (z wiersza 22):					
dzieci	23	21	2 578	12 122	11
w tym (z wiersza 22):					
posiłki przyznane doraźnie lub w sytuacjach kryzysowych ogółem	24	0	0	0	0
w tym (z wiersza 24):					
posiłki przyznane doraźnie dzieciom i młodzieży	25	0	0	0	0
UBRANIE	26	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	27	7	2 451	64 936	7
w tym (z wiersza 27):					
specjalistyczne usługi opiekuńcze	28	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM NIEMAJĄCYM	29	0	0	0	0

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA ²⁾	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł ³⁾	LICZBA RODZIN ²⁾	LICZBA OSÓB W RODZINACH ²⁾	
0	1	2	3	4	5	
DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH						
w tym dla (z wiersza 29): osób bezdomnych	30	0	0	0	0	
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	31	0	0	0	0	
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	32	0	0	0	0	
SPRAWIENIE POGRZEBU	33	x	0	0	0	
w tym (z wiersza 33): osobom bezdomnym	34	x	0	0	0	
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	35	42	x	20 506	42	69
w tym (z wiersza 35): specjalne zasiłki celowe	36	9	10	3 900	9	14
produkty żywnościowe przyznane doraźnie lub w sytuacjach kryzysowych	37	0	0	0	0	0
w tym (z wiersza 35): ZASIŁKI CELOWE PRYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	38	0	x	0	0	0
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE - OGÓŁEM	39	0	x	0	0	0
w tym (z wiersza 39): w naturze	40	0	0	0	0	0
zasiłki	41	0	0	0	0	0

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA ²⁾	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł ³⁾	LICZBA RODZIN ²⁾	LICZBA OSÓB W RODZINACH ²⁾
0	1	2	3	4	5
pożyczka	42	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	43	X	X	X	37
INTERWENCJA KRYZYSOWA	44	X	X	X	0
PRACA SOCJALNA	45	X	X	X	37

	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	46	10	110	455 522	10

1.2. Analiza danych statystycznych dotyczących problemu przemocy w Gminie Rymań w odniesieniu do danych ogólnopolskich w latach 2020-2022.

Organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, w szczególności przyczyn i skutków przemocy domowej oraz metod i form pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Ustawa nakłada także na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, które realizują działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, mającą na celu udzielenie pomocy i wsparcia rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz specjalistów i podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;

- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń

Zespół interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej obligatoryjnie wchodzi:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
  - 2) funkcjonariusz Policji,
- mogą także wchodzić:

- 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) asystent rodziny;
- 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- 4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- 5) przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zadania grup diagnostyczno-pomocowych to w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

- 2) realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- 8) zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",
  - b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Analiza problemu przemocy na terenie Gminy Rymań została oparta o sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w latach 2021-2023, sprawozdawczość Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu oraz Komisariatu Policji w Rymaniu.

Analizując dane zawarte w sprawozdaniu z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2022 wynika, że Program ukierunkowany był przede wszystkim na zadania mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez rozwój działań profilaktycznych, udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy oraz zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc.

Badanie zrealizowane w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pokazało, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak i mechanizmów doznawania przemocy. Na poziomie deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy w rodzinie w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy. Badanie pokazało, że ok. 85%–90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Nadal jednak ok. 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne. Kobiety i mężczyźni nieco różnią się w tym, jak

postrzegają przemoc. W największym stopniu różnice dotyczą stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn i 5% kobiet. Ogólną regułą jest to, że mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność analizowanych w badaniu przejawów przemocy.

Najbardziej kontrowersyjna opinia na temat przemocy w rodzinie to stwierdzenie „Ofiary przemocy w rodzinie akceptują swoją sytuację”. W tym przypadku Polacy są podzieleni niemal po równo – ok. 40% zgadza się z tym poglądem i tyle samo osób się nie zgadza, pozostałe osoby nie mają wyrobionego zdania.

Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej nie wtrącać się w życie rodzin dotkniętych przemocą, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni i mogą zrobić. Jak wynika z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie”, według Polaków, przemoc w rodzinie jest zjawiskiem stosunkowo częstym. W opinii ankietowanych najbardziej rozpowszechniona jest przemoc psychiczna. 9% osób (a więc co jedenasta) sądzi, że dotyczy niemal każdego gospodarstwa domowego, a kolejne 25% jest zdania, że dotyczy dużej części tj. ponad połowy. Z drugiej strony, co dziesiąta osoba uważa, że to zjawisko, które występuje bardzo rzadko (8%) lub wcale (2%). Jeśli chodzi o przemoc fizyczną, to - jako zjawisko co najmniej częste - postrzega ją 24% badanych, a jako bardzo rzadkie lub w ogóle nie występujące - 15%. Obecnie zdecydowana większość Polaków uważa, że prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy w rodzinie (72%) oraz że pomaganie osobom krzywdzonym jest obowiązkiem moralnym każdego człowieka (76%). Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej się nie wtrącać w życie rodzin dotkniętych przemocą, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nawet nie wiedzą, co powinni zrobić. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować, gdy widzi się coś niepokojącego.

Funkcjonariusze Policji w 2022 r. wypełnili łącznie 61645 formularzy „Niebieska Karta – A”. Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą wyniosła ogółem 71631, z czego 51935 stanowiły kobiety, 10982 osoby małoletnie, zaś 8714 mężczyźni. W 2021 roku dane były zbliżone; formularzy „Niebieska Karta – A” wypełniono ogółem 64250. Wówczas liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą ogółem wynosiła 75761, w tym 55112 stanowiły kobiety, osoby małoletnie 11129, a mężczyźni 9520. Z policyjnych statystyk wynika, że mimo, iż liczba przypadków przemocy domowej spada od 2014 roku (wtedy liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” wynosiła ogółem 77808; a łączna liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą wynosiła 105332), to przypadki przemocy wciąż są poważnym problemem w społeczeństwie.” Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie-Raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

1.3.Liczba wypełnionych formularzy Niebieskich Kart na terenie Gminy Rymań w latach 2021 i 2022

Tabela Nr 2.Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Realizacja procedury "Niebieska Karta" przez uprawnione podmioty w 2021r.³

1.1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie								
1.2.1. Realizacja procedury "Niebieska Karta" przez uprawnione podmioty								
Rodzaj działania	Wskaźnik	Podmiot odpowiedzialny						
		Razem	MRiPS	MS WIA	M Z	ME iN	MKD NiS	
2.3.1. Realizacja procedury "Niebieska Karta" przez uprawnione podmioty	liczba wszczętych w danym roku procedur "Niebieska Karta", tj. liczba sporządzonych formularzy "Niebieska Karta-A" przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę	9	9	X	X	X	X	
	liczba kontynuowanych w danym roku procedur "Niebieska Karta" wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy	5	5	X	X	X	X	
	liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta-A" dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur "Niebieska Karta"	3	3	X	X	X	X	
	liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"	ogółem	14	14	X	X	X	X
		w tym ze względu na problem przemocy psychicznej	8	8	X	X	X	X
		w tym ze względu na problem przemocy fizycznej	6	6	X	X	X	X
		w tym ze względu na problem przemocy seksualnej	0	0	X	X	X	X

³ Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

	liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"	0	0	X	X	X	X			
	liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieska Karta"	ogółem		19	19	X	X	X	X	
		w tym kobiety	ogółem		11	11	X	X	X	X
			w tym niepełnosprawne		0	0	X	X	X	X
			w tym starsze		4	4	X	X	X	X
		w tym mężczyźni	ogółem		4	4	X	X	X	X
			w tym niepełnosprawni		1	1	X	X	X	X
			w tym starsi		0	0	X	X	X	X
		w tym dzieci	ogółem		4	4	X	X	X	X
			w tym dziewczynki		3	3	X	X	X	X
			w tym chłopcy		1	1	X	X	X	X
			w tym niepełnosprawne		0	0	X	X	X	X
			liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta-C"	7	7	X	X	X	X	

Tabela Nr 3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Realizacja procedury "Niebieska Karta" przez uprawnione podmioty w 2022 r.⁴

1.2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie							
1.2.1. Realizacja procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty							
Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika / Podmiot odpowiedzialny					
		Razem	MRiPS	MSWiA	MZ	MEiN	MKDiN

⁴ Dane statystyczne Gminnego Ośrodka pomocy Społecznej

2.3.1. Realizacja procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty	liczba wszczętych w danym roku procedur "Niebieskie Karty", tj. liczba sporządzonych formularzy "Niebieska Karta-A" przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę		3	3	X	X	X	X	X	
	liczba kontynuowanych w danym roku procedur "Niebieskie Karty" wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy		6	6	X	X	X	X	X	
	liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta-A" dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur "Niebieskie Karty"		0	0	X	X	X	X	X	
	liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty"	ogółem		9	9	X	X	X	X	X
		w tym ze względu na problem przemocy psychicznej		5	5	X	X	X	X	X
		w tym ze względu na problem przemocy fizycznej		4	4	X	X	X	X	X
		w tym ze względu na problem przemocy seksualnej		0	0	X	X	X	X	X
	liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty"		0	0	X	X	X	X	X	
	liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty"	ogółem		13	13	X	X	X	X	X
		w tym kobiety	ogółem	7	7	X	X	X	X	X
			w tym niepełnosprawne	0	0	X	X	X	X	X
			w tym starsze	1	1	X	X	X	X	X
		w tym mężczyźni	ogółem	1	1	X	X	X	X	X
w tym niepełnosprawni			0	0	X	X	X	X	X	
w tym starsi			0	0	X	X	X	X	X	
w tym dzieci		ogółem	5	5	X	X	X	X	X	
		w tym dziewczynki	3	3	X	X	X	X	X	
		w tym chłopcy	2	2	X	X	X	X	X	

		w tym niepełnospr awne	0	0	X	X	X	X	X
	liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta-C"		1	1	X	X	X	X	X

Należy zwrócić uwagę, że rok 2020 to czas pandemii, pomoc osobom doświadczającym przemocy była bardzo utrudniona. Wiele placówek pracowało zdalnie, a część z nich była zamknięta, nie udzielała pomocy. Osoby stosujące przemoc czuły się bardziej bezkarne, a doznające przemocy były odizolowane od pomocy z zewnątrz i całkowicie zdane na stałą obecność osoby stosującej przemoc. Dokonując porównania ogólnopolskich danych dotyczących płci osób doznających przemocy i stosujących przemoc z danymi posiadanymi przez Zespół Interdyscyplinarny w Rymaniu można wnioskować, że w przeważającej mierze osobami stosującymi przemoc są mężczyźni, a doznającymi przemocy kobiety i dzieci.

1.3.1.DANE GMINY Rymań PROCEDURY, W KTÓRYCH SPRAWCY PRZEMOCY W RODZINIE ZNAJDOWALI SIĘ POD WPLYWEM ALKOHOLU:

- 2020 -5
- 2021- 6
- 2022- 1

Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Raporcie o stanie narkomanii w Polsce – w 2018 r. odsetek populacji w wieku 15–64 lata sięgających po narkotyki wynosił 5,4%.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie w większości przypadków nie szukają pomocy w związku z tym, co je spotkało. Niemniej jednak, w przypadku, kiedy osoby decydują się na szukanie wsparcia, to najczęściej po pomoc zwracały się osoby doznające przemocy ekonomicznej, fizycznej czy psychicznej (od 31% do 24%), natomiast wśród badanych, których dotknęła przemoc seksualna jedynie co dziesiąta (11%) próbowała uzyskać wsparcie. Jak wynika z Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie - raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z października 2019 roku „osoby doświadczające przemocy w rodzinie rzadko zwracają się o pomoc. Zazwyczaj przemoc jest przez członków rodziny ukrywana. Przyczyny takiej sytuacji są różne: przekonanie, że nie dzieje się nic nietypowego; niskie poczucie własnej wartości; pogląd, że „brudy pierze się we własnym domu”; chęć uniknięcia wstydu; lojalność i przywiązanie do osoby dopuszczającej się przemocy; wiara, że podobne sytuacje nie powtórzą się. Na zgłoszenie przypadku przemocy, np. na policję, osoby jej doświadczające często decydują się, gdy przemoc trwa już od wielu

lat. Czasami ma to miejsce w momencie, gdy wydarzy się coś drastycznego, trudnego do zaakceptowania, przemoc się zaostrzy. Może to być też moment w życiu osoby doświadczającej przemocy, w którym poczuje się ona bardziej pewna siebie lub otrzyma wsparcie innych osób⁶.

Ważnym czynnikiem skłaniającym do poszukiwania pomocy - w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie przez kobiety - jest rozszerzenie się przemocy na dzieci, to, że zaczynają one cierpieć. Profesjonaliści zwracali uwagę, że większość osób doświadczających przemocy w rodzinie, nie jest zainteresowana zgłoszeniem tej przemocy czy otrzymaniem pomocy, np. w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Głównym zadaniem profesjonalistów pomagających osobom dotkniętym przemocą domową jest więc *wzmocnienie* tych osób, przekonanie ich, że nie muszą się godzić na przemoc i że same sobie poradzą. Wiele przypadków przemocy w rodzinie zgłaszanych jest przez świadków, np. sąsiadów, wtedy szczególnie trudno jest przekonać osoby doświadczające przemocy, że powinny szukać pomocy i podjąć kroki zmierzające do zmian. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie najczęściej także w rodzinie szukają pomocy w związku z zaistniałą sytuacją (od 57% osób szukających pomocy w związku z przemocą seksualną do 38% w przypadku przemocy ekonomicznej). Nieco rzadziej badani, których dotknęła przemoc, zgłaszali się na policję. Policja najczęściej była zaangażowana, gdy dochodziło do przemocy fizycznej (51%), a także psychicznej (44%) i seksualnej (42%), zdecydowanie rzadziej natomiast, w przypadkach przemocy ekonomicznej (27%).

Terapeuci i psycholodzy najczęściej udzielali wsparcia osobom doświadczającym przemocy seksualnej (41%), a rzadziej psychicznej (30%), ekonomicznej (28%) i fizycznej (20%). Stosunkowo często, osoby doznające przemocy w rodzinie zwracają się także o wsparcie do znajomych i przyjaciół (od 19% w przypadku przemocy fizycznej do 29% w przypadku przemocy ekonomicznej). Respondenci dość często deklarowali, że pomocy w związku z przemocą w rodzinie, szukali także w Ośrodku Pomocy Społecznej, u prawnika oraz u lekarza lub w placówce ochrony zdrowia czy też w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Według ekspertów, osoby doświadczające przemocy w rodzinie, jeśli decydują się na szukanie pomocy poza rodziną, to najczęściej wzywają policję. Wniosek ten potwierdzają wyniki badania ilościowego. Duża część osób (w zależności od rodzaju doznawanej przemocy od 20% do 7%) szuka wsparcia w Ośrodku Pomocy Społecznej.

W rodzinach o wyższym statusie społecznym korzysta się z pomocy psychologów czy terapeutów, jednak pojawiła się opinia eksperta, że sprzyja to ukrywaniu przemocy. Podstawową formą wsparcia, z którego korzystały osoby doznające przemocy w rodzinie były: *wsparcie psychologiczne* (od 47% w przypadku przemocy psychicznej do 36% w przypadku przemocy ekonomicznej), *pomoc prawna* (od 38% do 12%) oraz *pomoc socjalna/materialna* (od 27% do 13%). W przypadku przemocy seksualnej ważną okazała się *pomoc rodziny/znajomych* (22%). Natomiast w przypadku przemocy fizycznej schronienie oraz pomoc rodziny i znajomych pojawiają się równie często, jak pomoc socjalna.

Profesjonaliści, którzy wzięli udział w badaniu potwierdzają, że osoby doświadczające przemocy w rodzinie, najczęściej korzystają ze wsparcia psychologicznego i pomocy prawnej. Problemem jest ograniczona dostępność niektórych form pomocy: darmowej psychoterapii, grup wsparcia czy schronisk, gdzie osoby doświadczające przemocy mogą się zatrzymać po opuszczeniu domu⁵.

Na terenie Gminy Rymań pomimo podejmowanych interwencji, również niewielu sprawców przemocy zgłasza się do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc wobec bliskich. Podobnie, jak w latach ubiegłych, działalność profilaktyczna, a także diagnostyczna i interwencyjna realizowane były w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu, Punktów

---

⁵ Raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z października 2019 roku

Konsultacyjnych, a także Zespołu Interdyscyplinarnego i działających w jego ramach Grup Roboczych. Lokalny system wsparcia dla rodzin z problemem przemocy w Gminie Rymań dotyczy zatem głównie trzech obszarów:

- pomocy psychologicznej, obejmującej wsparcie emocjonalne i okazanie zrozumienia, wskazanie miejsc schronienia, skierowanie do grupy wsparcia, indywidualne rozmowy z psychologiem,
- pomocy materialnej i socjalnej (konkretne wsparcie finansowe),
- edukacji i interwencji prawnej polegającej na pomocy w przygotowaniu pism procesowych czy wskazaniu możliwych działań prawnych.

Dyżurujący w Punktach Konsultacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rymaniu specjaliści, dzięki swemu wieloletniemu doświadczeniu i wiedzy merytorycznej udzielają pomocy osobom i rodzinom wychodząc naprzeciw problemom przemocy, często związanym z nadużywaniem alkoholu przez osobę stosującą przemoc:

1.3.2. Wyszczególnienie Kategorie i liczba osób korzystających:

Tabela 4. Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin

Lata	Osoby uzależnione	Osoby współuzależnione	Ogółem
2020	7	1	8
2021	12	2	14
2022	8	4	12

Celem podejmowanych działań jest przede wszystkim uświadamianie negatywnych konsekwencji dotychczasowego postępowania. Pomimo podejmowanych interwencji niewiele osób stosujących przemoc zgłasza się do programu korekcyjno- edukacyjnego, realizowanego w PCPR w Kołobrzegu. Osoby i rodziny mogą na terenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu skorzystać z szerokiej oferty specjalistycznej – pomocy psychologicznej i prawnej:

Tabela 5. Kategorie odbiorców i liczba porad indywidualnych udzielonych w ramach pomocy psychologicznej dostępnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rymaniu w latach 2020-2022

Lata	Liczba porad psychologa dla ofiar przemocy w rodzinie
2020	3
2021	5
2022	12

1.4. Badanie ankietowe na potrzeby niniejszego opracowania, przeprowadzone w październiku 2023r., w gminie Rymań.

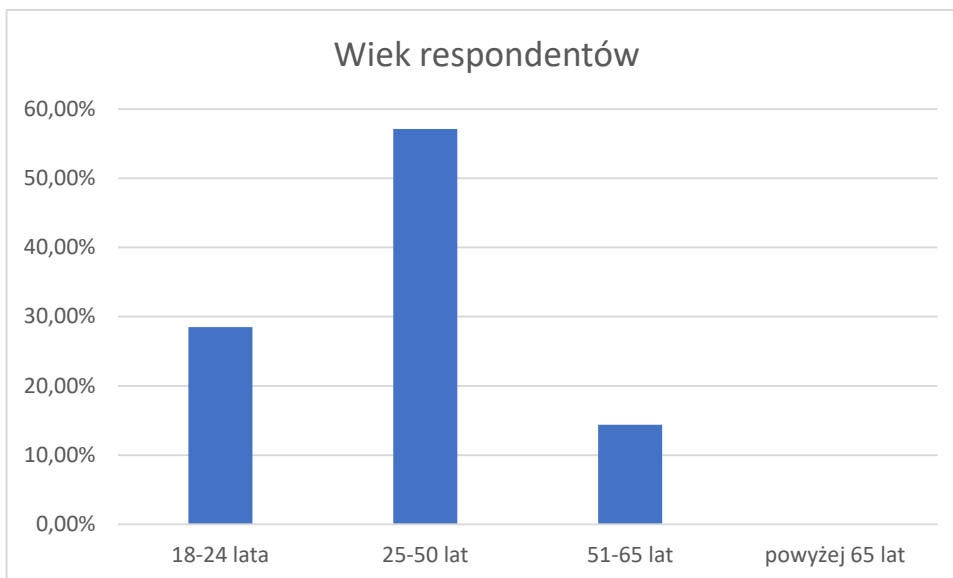
W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Rymań pytania pozwalające uzyskać opinie na temat problemu przemocy domowej.

1. Płeć respondentów (udział procentowy: 61,5 % kobiety, 38,55 mężczyźni)

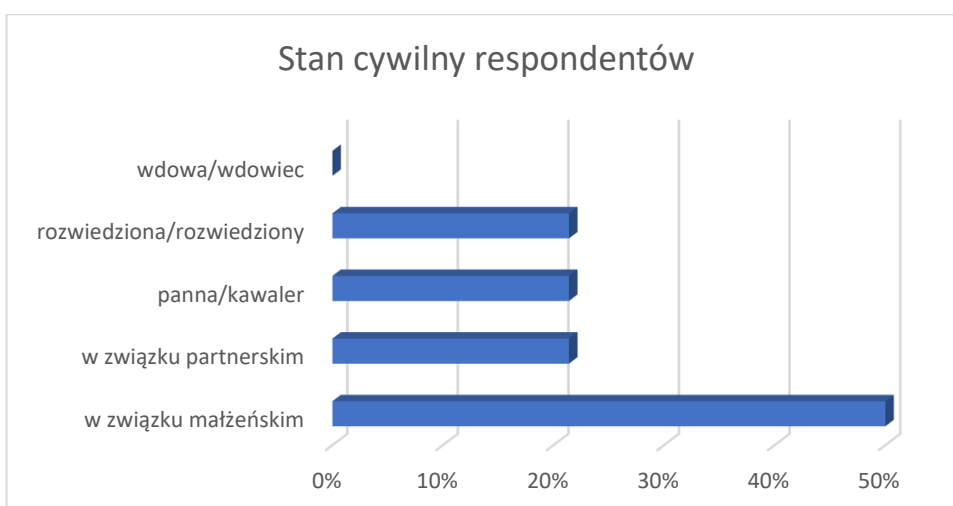
2. Wiek respondentów

18-24 lata	28,50%
25-50 lat	57,10%
51-65 lat	14,40%
powyżej 65 lat	0%

3. Proszę o podanie stanu cywilnego

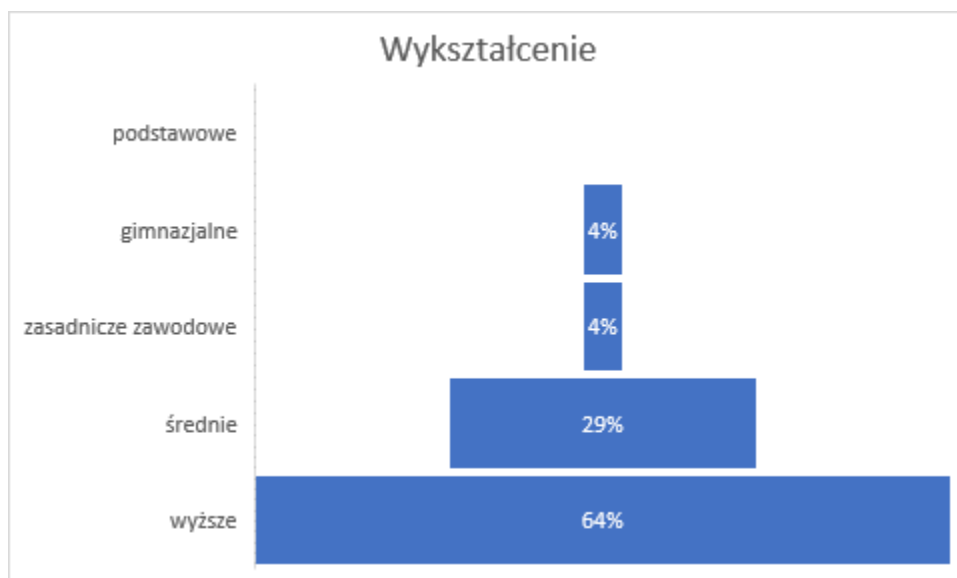
w związku małżeńskim	50%
w związku partnerskim	21,40%
panna/kawaler	21,40%
rozwidziona/rozwidziony	21,40%
wdowa/wdowiec	0%

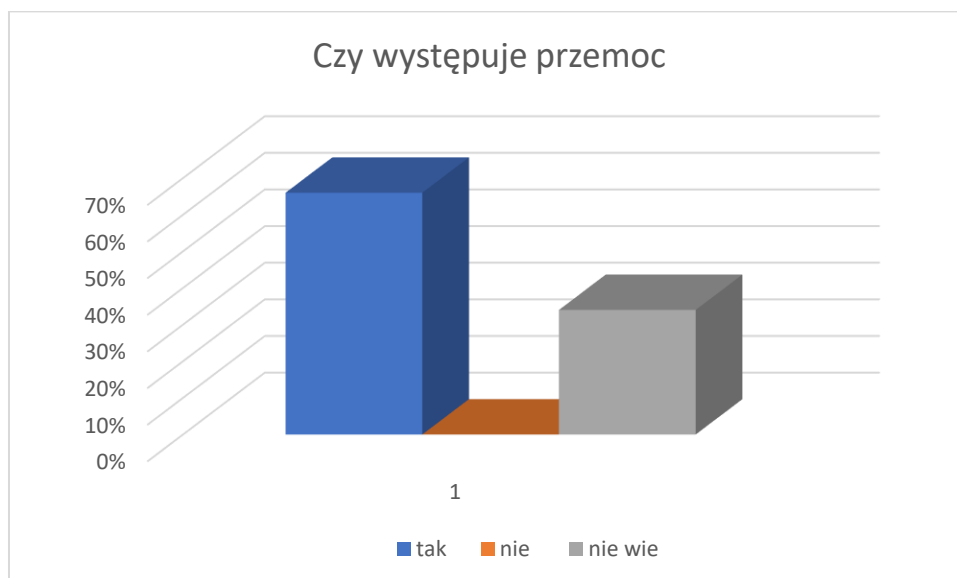
4. Proszę podać wykształcenie

podstawowe	0%
gimnazjalne	3,60%
zasadnicze zawodowe	3,60%
średnie	28,50%
wyższe	64,30%

5. Czy Pani/ Pana zdaniem na terenie gminy Rymań występuje przemoc domowa?

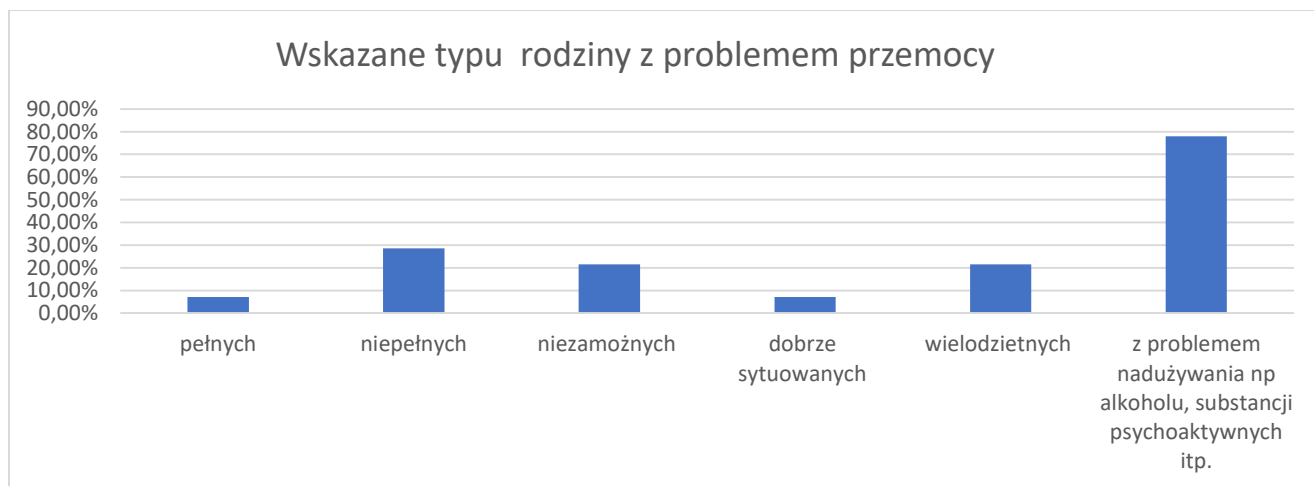
tak	66%
nie	0%
nie wie	34%

6. Pani/ Pana zdaniem w jakich rodzinach z terenu Gminy Rymań najczęściej występuje przemoc domowa?

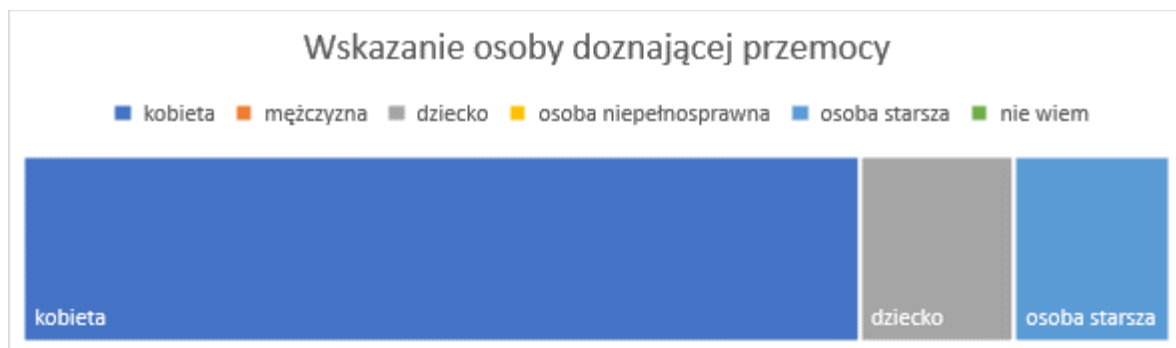
Zapytani respondenci mogli wybrać kilka pozycji.

Pełnych 7,10%
 niepełnych 28,50%
 niezamożnych 21,50%
 dobrze sytuowanych 7,10%
 wielodzietnych 21,50%
 z problemem nadużywania np. alkoholu, substancji psychoaktywnych itp. 78%

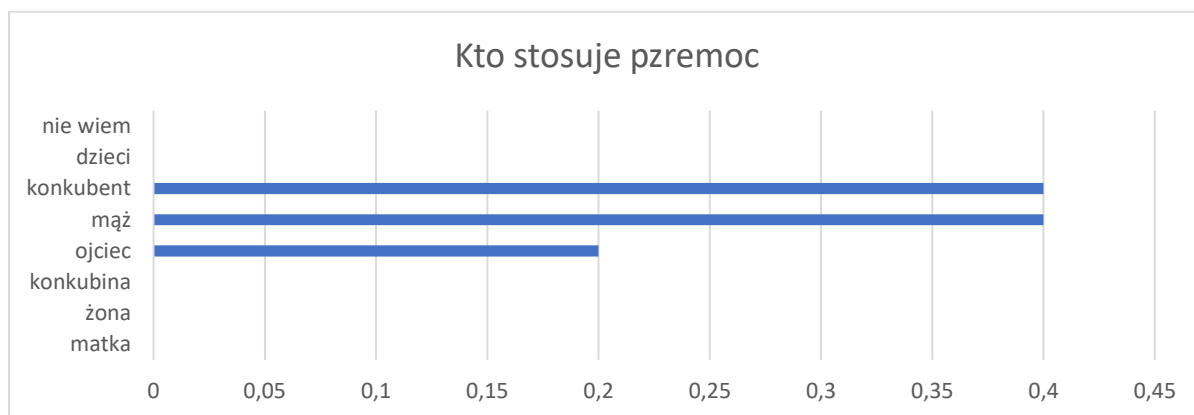
7. Kto Pani/ Pana zdaniem jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?

kobieta 73%
 mężczyzna 0%
 dziecko 13,50%
 osoba niepełnosprawna 0%
 osoba starsza 13,50%
 nie wiem 0%

8. Kto Pani/Pana zdaniem jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?

matka	0
żona	0
konkubina	0
ojciec	20%
mąż	40%
konkubent	40%
dzieci	0%
nie wiem	0%

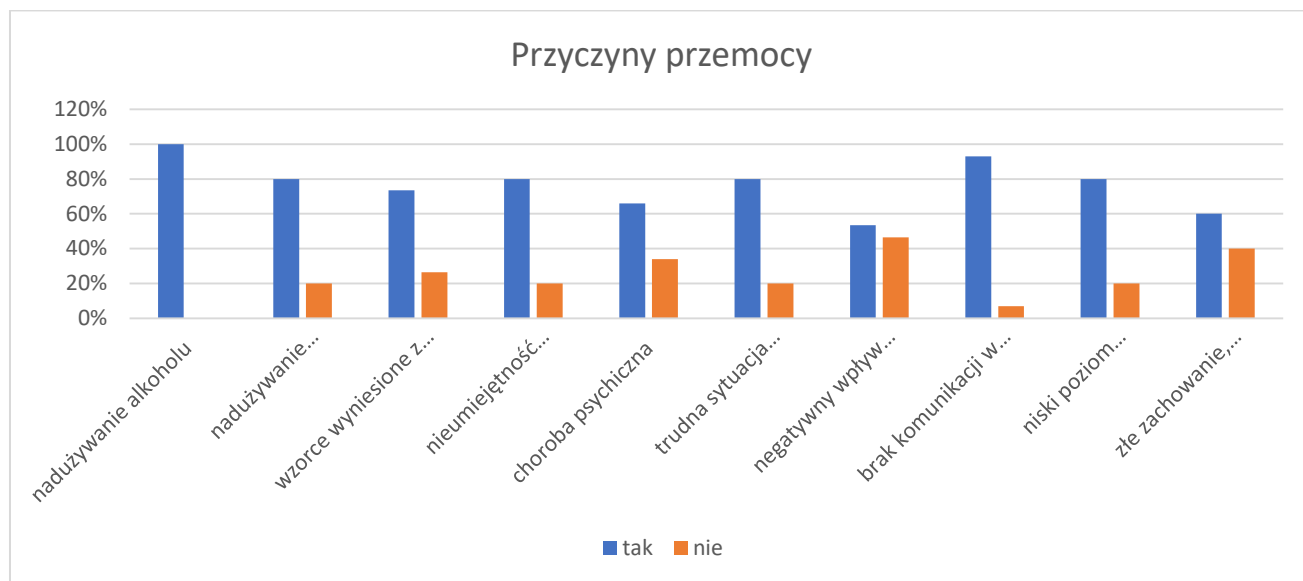

9. Czy Pani/Pana zdaniem osoby stosujące przemoc, sami jako dzieci byli osobami doświadczającymi przemocy lub świadkami przemocy domowej?

tak	60%
nie	40%
nie wiem	0%

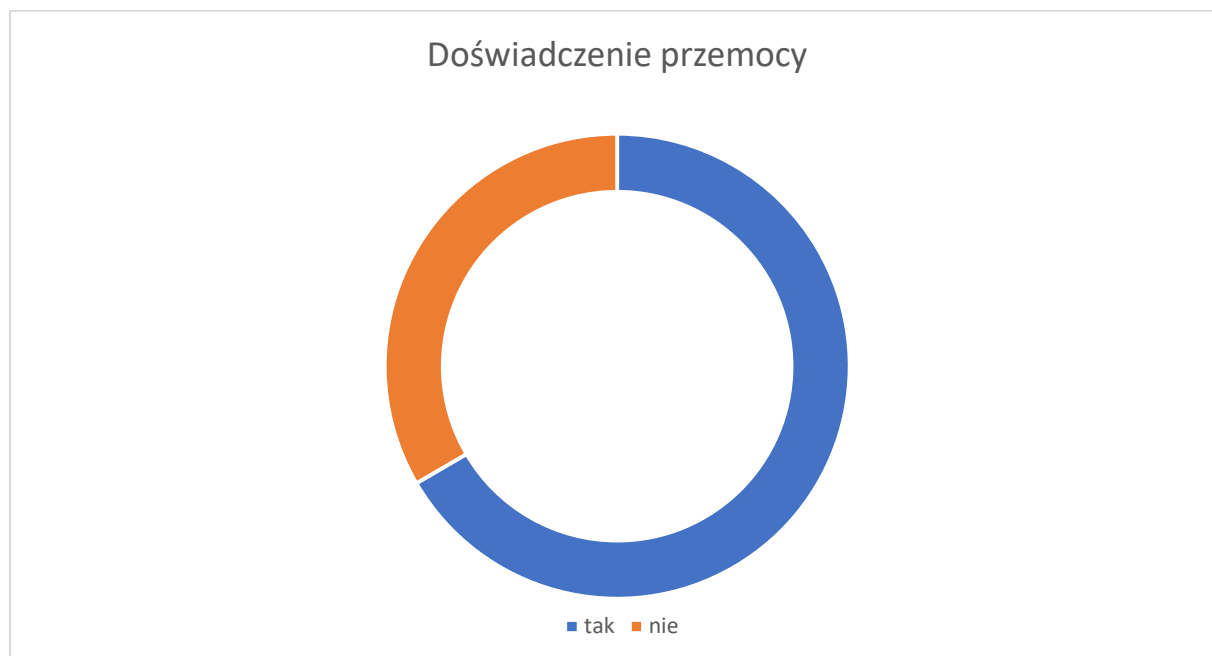

10. Jaka jest Pani/ Pana zdaniem najczęstsza przyczyna występowania przemocy domowej na terenie Gminy Rymań?

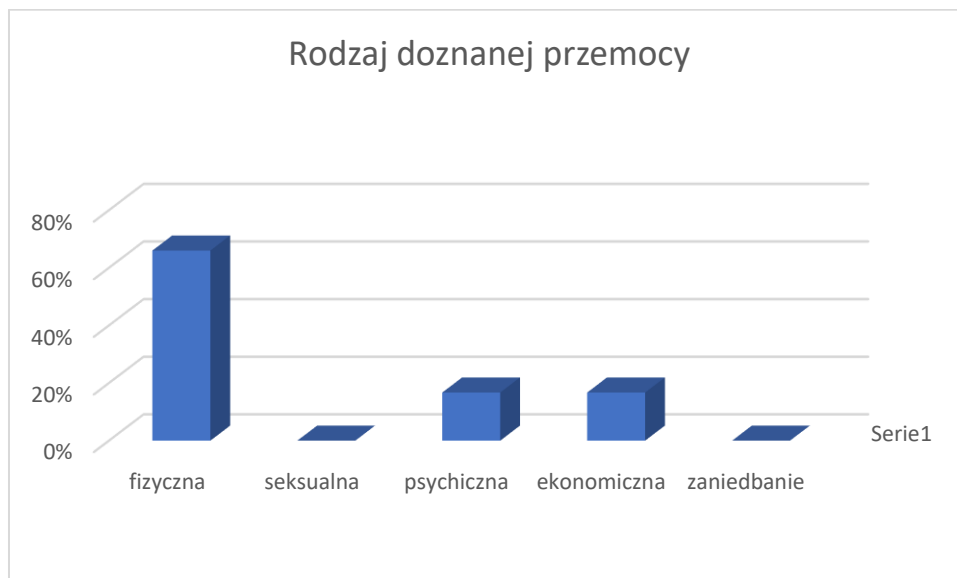
11. Czy Pani/ Pan doświadczyła/ł przemocy domowej?

tak   66,60%
nie   33,40%

12. Jeśli doświadczył/a Pan/Pani przemocy domowej, to jaki był jej rodzaj?

fizyczna	66%
seksualna	0%
psychiczna	16,70%
ekonomiczna	16,70%
zaniedbanie	0%

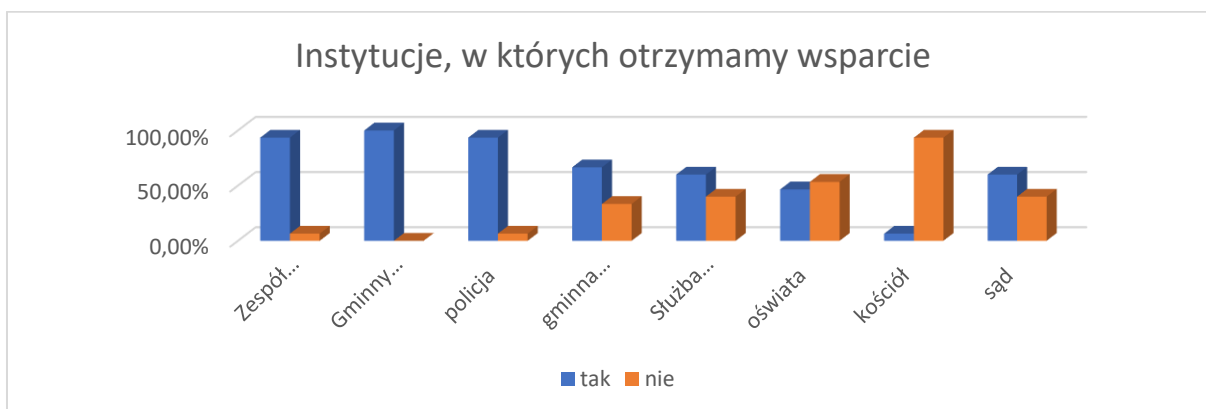
13. Czy był/a Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?

tak	60%
nie	40%

14. Pani/Pana zdaniem, w jakich instytucjach może liczyć na pomoc ofiara przemocy domowej z terenu Gminy Rymań?

instytucja	tak	nie
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	93,50%	6,50%
Gminny ośrodek Pomocy Społecznej	100%	0%
policja	93,50%	6,50%
gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	66,60%	33,40%
Służba Zdrowia	60%	40%
oświata	46,60%	53,40%
kościół	6,50%	93,50%
sąd	60%	40%

1.4.1. Podsumowanie ankiet

W opinii ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie obok problematyki uzależnień wymaga podjęcia szczególnych działań profilaktycznych. Działania te muszą być skierowane do ogółu populacji, ale przede wszystkim do osób bezpośrednio dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Podobnie jak w latach ubiegłych działalność profilaktyczna, a także diagnostyczna i interwencyjna realizowana była w ramach Punktów Konsultacyjnych. Punkty te oferując pomoc psychologiczno-pedagogiczną, prawną i socjalną skierowane są zarówno do osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, do członków rodzin zmierzających się z problemem uzależnienia, jak i do ofiar przemocy w rodzinie oraz do tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej.

Najczęstszymi ofiarami przemocy według respondentów są kobiety i takiej odpowiedzi udzieliło 73% ankietowanych. W tym przypadku odnotowuje się silny trend wzrostowy. Kolejnymi ofiarami są dzieci, tak odpowiedziało 13,50% osób. Natomiast mężowie to najrzadziej wymieniane ofiary, kolejną grupą dotkniętą przemocą są osoby starsze 13,50%. Jednym z istotnych skutków przemocy może być brak poczucia bezpieczeństwa.

Jak widać na wykresie nr 12. Najczęściej jest to przemoc fizyczna, następnie, jeśli chodzi o częstość, obserwuje się przemoc ekonomiczną, później psychiczną i na końcu seksualną oraz zaniedbanie.

W większości przeprowadzonych dotychczas badań, podkreśla się związek stosowania przemocy rodzinnej z nadużywaniem alkoholu. Co widać na wykresie Nr 10. Człowiek przestając kontrolować swoje zachowanie, staje się niebezpieczny dla swojego otoczenia, a szczególnie dla najbliższych. Zarówno pijący okazjonalnie jak i ci, którzy są nałogowymi alkoholikami, dopuszczają się m.in. upokarzania, bicia, molestowania seksualnego. Dzieciom uniemożliwia to prawidłowy rozwój, zaczynają mylnie oceniać świat i błędnie stawiać najważniejsze wartości. Dodatkowym problemem staje się poczucie wstydu, szczególnie przed znajomymi czy sąsiadami. Wiele badań, które zostały przeprowadzone na temat przyczyn przemocy wewnątrzrodzinnej pokazuje, że to właśnie alkohol ma największy wpływ na przemoc w rodzinie. Poniżej przedstawione są wyniki badań dotyczące związków przemocy rodzinnej z innymi patologiami i problemami społecznymi wśród mieszkańców Lublina

Wszystkie instytucje i placówki powinny ściśle ze sobą współpracować tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Na wykresie Nr 14 ankietowani wypowiedzieli się, gdzie mogą liczyć na pomoc ofiary przemocy, 100% ankietowanych wskazało Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako jedną z instytucji pomagającą, następnie na tym samym poziomie tj. 93,50 % klasują się Policja i Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej.

2.Działania podejmowane na terenie gminy Rymań w latach 2020-2023 jako odpowiedź zdiagnozowanych problemów i potrzeb.

Założone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata **2019-2023** cele stanowiły motywator do realizacji skonkretyzowanych działań pomocowych o zasięgu lokalnym:

- edukacyjne kampanie społeczne *Stop przemocy*, w ramach których rymańska społeczność informowana była o kluczowych aspektach problemu przemocy i możliwościach uzyskania konkretnego wsparcia,
- działalność Punktu ds. Przeciwdziałania Przemocy i spraw społecznych,
- przygotowywanie i kolportaż materiałów edukacyjno-informacyjnych umożliwiających dotarcie do dużej części mieszkańców Gminy,
- szkolenia o charakterze warsztatowym poświęcone komunikacji i relacjom: specjalista – osoba doświadczająca przemocy,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji specjalistów pracujących z osobami doznającymi przemocy,
- weryfikacja i ocena świadczonej pomocy z wykorzystaniem sesji superwizyjnych – gwarantujących wysoki poziom usług i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,
- warsztaty dotyczące skutecznej komunikacji między pracownikami,
- szkolenia edukacyjno-informacyjne skierowane do nauczycieli szkół podstawowych dotyczące problemu przemocy,
- poradnictwo specjalistyczne oraz interwencyjne skierowane do dzieci, młodzieży i seniorów,
- konsultacje prawne dla osób dotkniętych problemem przemocy,
- działania wspierające rodziców wymagających wsparcia w kontekście występujących w rodzinie problemów wychowawczych,
- działania w ramach procedury *Niebieskie Karty*,
- szeroko rozumiane wsparcie osób doznających przemocy,
- działania interwencyjne w rodzinach,

- diagnozowanie rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania problemu przemocy,
- informowanie o pełnym wachlarzu możliwości skorzystania z pomocy i wsparcia,
- konsultacje ze sprawcami przemocy dotyczące możliwości udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, konieczności podjęcia terapii, konsekwencjach postępowania,
- możliwość uczestniczenia w lokalnych wydarzeniach kulturalnych,
- warsztatowy charakter szkoleń dla realizatorów procedury *Niebieskie Karty*, poszerzających kompetencje związane ze współpracą między instytucjami oraz relacjami z osobami doświadczającymi przemocy oraz sprawcami.

Podjęte działania zrealizowane zostały w oparciu o potrzeby mieszkańców Gminy Rymań i były zgodne z zakładanymi celami. Oferta pomocowa miała charakter interdyscyplinarny, opierała się na systemowych założeniach współpracy i wykorzystywała spektrum aktywności profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych oraz wsparcia terapeutycznego. W uzasadnionych sytuacjach podjęto działania interwencyjne, mające na celu ochronę osób poszkodowanych.

3.Zasady działania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Zakres świadczonej pomocy obejmuje osoby doznające przemocy domowej i sprawców przemocy domowej oraz pozostałych mieszkańców Gminy Rymań, poprzez podnoszenie świadomości oraz świadczenie konkretnej pomocy w kontekście problemu przemocy domowej. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej opiera się na zasadach zawartych w obowiązujących aktach prawnych, a dotyczą one:

- wzajemnej współpracy organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych oraz organizacji, środowisk i osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej i jej negatywnych konsekwencji,
- jawności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności człowieka,
- szczególnej ochrony dzieci, których gwarantowanym prawem jest funkcjonowanie w bezpiecznym środowisku domowym.

3.1. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028.

Mieszkańcy Gminy Rymań – osoby zagrożone lub doświadczające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc domową. Ważnym adresatem programu – w kontekście przeciwdziałania ewentualnym zachowaniom przemocowym – są osoby nieradzące sobie z trudnymi emocjami.

3.2 Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Działania profilaktyczne skierowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców gminy Rymań	- Brak programu edukacyjno-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Rymań.

<ul style="list-style-type: none"> - Rozbudowana oferta pomocowa skierowana dla osób zagrożonych i doświadczających przemocy domowej. - Infrastruktura - poradnie specjalistyczne, psychologiczne, uzależnienia, świetlice, specjaliści w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rymaniu, - Oferta dla dzieci – kolonie i zimowiska, psychologodzy, pedagogzy, świetlice. - Wyspecjalizowana kadra poszerzająca systematycznie swoje kompetencje i superwizująca swoje działania. - Spójny charakter programów o zasięgu lokalnym i powiatowym. - Oferta pomocowa dla osób stosujących przemoc domową. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczony lub odległy czasowo dostęp do psychiatrów i psychologów dla dzieci i dorosłych. - Niewystarczająca ilość mieszkań w zasobach komunalnych. - Niski poziom zaangażowania instytucji w pracę zespołu, grup, wsparcie osób, których dotyczy problem przemocy. - Przemoc jako problem nie zawsze rozpoznany. - Niewystarczające działania profilaktyczne. - Niska świadomość społeczna dotycząca definiowania, rozpoznawania zachowań przemocowych. - Brak organizacji pozarządowych, zajmujących się wsparciem osób doświadczających przemocy. - Niewystarczająca współpraca w kontekście zaangażowania instytucji, poradni, placówek oświatowych, sądów, w kwestie interwencji, wszczynania procedury NK, dalszego wsparcia osób doświadczających przemocy domowej. Wynika to prawdopodobnie z innych priorytetów, strachu, braku kompetencji itp. - Niewystarczające poradnictwo wychowawcze. - Ograniczona możliwość specjalistycznego wsparcia typu rehabilitacja, dogoterapia, hipoterapia, lasoterapia, hydroterapia, stanowiące element pracy terapeutycznych minimalizującej skutki doświadczania przemocy. - Brak regularności w dostępności grup wsparcia dla kobiet oraz mediacjach.
---	---

SZANSE:

- Większa świadomość mieszkańców Gminy Rymań, reagowania na cierpienie.
- Zainteresowanie metodami wychowawczymi podkreślającymi podmiotowość małoletnich, dostrzeganie ważności dziecka, dziecko jako pełnoprawnego członka rodziny.
- Większe inwestowanie w wykształcenie i rozwój dzieci.
- Dostrzeganie ważności w działaniach profilaktycznych.
- Wzrost usług specjalistycznych na terenie Gminy Rymań.
- Szeroki wachlarz usług, działań promujących konstruktywne sposoby rozwiązywania problemów.
- Wielość i różnorodność zajęć dla dzieci i dorosłych.

ZAGROŻENIA:

- Wykorzystywanie procedury Niebieskie Karty w sprawach konfliktowych.
- Etykietowanie i stygmatyzacja osób z rodzin dysfunkcyjnych przez środowisko lokalne.
- Zdarzanie się sytuacji nieprofesjonalnego traktowania osób potrzebujących wsparcia przez osoby zobowiązane do reagowania na krzywdę i udzielania pomocy.
- Niewystarczający stopień współpracy międzyinstytucjonalnej.

3.3. Cel strategiczny Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028, na terenie Gminy Rymań

Zminimalizowanie zjawiska przemocy.

3.4. Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028, na terenie Gminy Rymań.

1. Wielowymiarowe wsparcie osób doznających przemocy w celu skutecznego uwolnienia się z dysfunkcyjnego środowiska – większa dostępność, bogatsza oferta, zindywidualizowane podejście.
2. Rozszerzenie oferty działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.
3. Zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców Gminy Rymań dotyczącej rozpoznawania i możliwości prawidłowego reagowania na zjawisko przemocy.
4. Wzbogacenie oferty zajęć, warsztatów umożliwiających rozwijanie zainteresowań i spędzanie czasu w sposób konstruktywny.
5. Zwiększenie stopnia profesjonalizmu i umiejętności osób świadczących wsparcie osobom, których dotyczy zjawisko przemocy.

3.5. Działania zwiększające szanse na osiągnięcie celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028, na terenie Gminy Rymań.

Cel 1. Wielowymiarowe wsparcie osób doznających przemocy w celu skutecznego uwolnienia się z dysfunkcyjnego środowiska – większa dostępność, bogatsza oferta, zindywidualizowane podejście.

Działania:

1. Interwencje i zabezpieczenia w środowiskach dysfunkcyjnych przewidziane w świetle prawa, mające na celu ochronę osób doświadczających przemocy domowej.
2. Psychologiczne, prawne, psychiatryczne i socjalne wsparcie osób doświadczających przemocy w celu przywrócenia dobrostanu i umożliwienia prawidłowego funkcjonowania.
3. Zwiększenie współpracy międzyinstytucjonalnej zwiększającej efektywność świadczonej pomocy.
4. Zajęcia świetlicowe, półkolonie, kolonie i zimowiska dla dzieci.
5. Pomoc w aktywizacji zawodowej i społecznej.
6. Pozyskiwanie środków na realizację celów Programu.

Cel 2. Rozszerzenie oferty działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Działania:

1. Kształcenie kadry pracującej ze sprawcami.
2. Programu korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy.
3. Działania zmierzające do ponoszenia konsekwencji przez sprawców, nieuchronności skutków.
4. Działania wzmacniające/utrwalające efekty wypracowanych sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
5. Wzbogacenie wsparcia dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
6. Pomoc psychologiczna dla osób po odbyciu kary pozbawienia wolności za przewinienia z obszaru przemocy.
7. Wsparcie w zakresie powrotu sprawców przemocy (po odbyciu kary pozbawienia wolności) na rynek pracy i integracja ze środowiskiem lokalnym.

Cel 3. Zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców Gminy Rymań dotyczącej rozpoznawania i możliwości prawidłowego reagowania na zjawisko przemocy.

1. Kampanie edukacyjne i profilaktyczne.
2. Grupy wsparcia dla opiekunów/rodziców, którzy chcieliby rozwijać swoje kompetencje rodzicielskie, społeczne i wiedzę na temat
3. Indywidualne informowanie i edukacja osób przychodzących do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisariatu Policji.
4. Integracja społeczności lokalnej poprzez organizowanie pikników, imprez i tematycznych spotkań grupowych.
5. Zajęcia świetlicowe, kolonie i zimowiska podczas których prowadzona jest działalność edukacyjna.
6. Informacje w mediach społecznościowych i na stronach poszczególnych instytucji.
7. Informacje dotyczące miejsc wsparcia i zapoznanie z ofertą pomocową.
8. Zajęcia edukacyjno-wspierające w szkołach, możliwość skorzystania ze wsparcia psychologów i pedagogów w szkołach.

Cel 4. Wzbogacenie oferty zajęć, warsztatów umożliwiających rozwijanie zainteresowań i spędzanie czasu w sposób konstruktywny.

Działania:

1. Zajęcia dla dzieci i dorosłych w Ośrodku Kultury, innych miejscach organizujących tematyczne zajęcia rozwijające zainteresowania.
2. Włączanie mieszkańców Gminy Rymań w prowadzenie i aktywny udział w zajęciach co zwiększy zaangażowanie i stopień integracji uczestników.
3. Koła zainteresowań w szkołach i zajęcia dodatkowe w przedszkolach.
2. Regularne podnoszenie kompetencji poprzez korzystanie z literatury i czasopism tematycznych.
3. Regularne podnoszenie kompetencji w zakresie zjawiska przemocy osób pracujących z dziećmi, tj. nauczycieli, pedagogów, wychowawców.
4. Systematyczne super wizowanie swojej pracy, umiejętności i podejmowanych działań.
5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, oferującymi zajęcia sensoryczne, szeroko rozumianą rehabilitację, wsparcie psychologiczne i in.
6. Szeroko rozumiana działalność projektowa, wykorzystująca np. środki UE, wpisująca się w cele Programu.
7. Umożliwienie korzystania ze wsparcia osobom pomagającym.

8. Zapewnienie bezpiecznego miejsca pracy i dobrych warunków zatrudnienia.

Cel 5. Zwiększenie stopnia profesjonalizmu i umiejętności osób świadczących wsparcie osobom, których dotyczy zjawisko przemocy.

1. Udział pracowników instytucji pomocowych w szkoleniach, warsztatach, konferencjach.
2. Regularne podnoszenie kompetencji poprzez korzystanie z literatury i czasopism tematycznych.
3. Regularne podnoszenie kompetencji w zakresie zjawiska przemocy osób pracujących z dziećmi, tj. nauczycieli, pedagogów, wychowawców.
4. Systematyczne superwizowanie swojej pracy, umiejętności i podejmowanych działań.
5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, oferującymi zajęcia sensoryczne, szeroko rozumianą rehabilitację, wsparcie psychologiczne i in.
6. Szeroko rozumiana działalność projektowa, wykorzystująca np. środki UE, wpisująca się w cele Programu.
7. Umożliwienie korzystania ze wsparcia osobom pomagającym.
8. Zapewnienie bezpiecznego miejsca pracy i dobrych warunków zatrudnienia.

4. WSKAŹNIKI.

- Liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach dotyczących przemocy.
- Liczba osób doświadczających przemocy, objętych wsparciem psychologa, prawnika.
- Liczba sprawców przemocy skierowanych do programu edukacyjno-korekcyjnych.
- Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych, profilaktycznych i/lub informacyjnych dotyczących przemocy.
- Liczba osób korzystających ze wsparcia terapeutów uzależnień.
- Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych, w koloniach, zimowiskach i półkoloniach.
- Liczba osób uczestniczących w zajęciach rozwijających zainteresowania.

5. Przewidywane efekty Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 na terenie Gminy Rymań.

- Zwiększenie świadomości dotyczącej przemocy i możliwości uzyskania wsparcia przez mieszkańców Gminy Rymań.
- Nabycie, rozwinięcie i wzmacnianie nieagresywnych sposobów rozwiązywania problemów.
- Zwiększenie umiejętności osób doświadczających przemocy w zakresie rozpoznawania zachowań przemocowych i wypracowania gotowości do korzystania z oferty pomocowej co zmniejszy zjawisko przemocy domowej.
- Wzbogacenie dostępności i zasięgu szeroko rozumianej pomocy specjalistycznej, zarówno dla osób zagrożonych, jak i doświadczających przemocy.
- Nabycie i utrwalenie nowych, konstruktywnych umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, szczególnie przez osoby stosujące przemoc poprzez wsparcie indywidualne i udział w programach korekcyjno-edukacyjnych
- Osiągnięcie wyższych kompetencji i umiejętności osób wspierających.

- Zwiększenie stopnia zaangażowanie przedstawicieli instytucji w rozwiązywanie potencjalnego problemu przemocy i wyższy poziom współpracy międzyinstytucjonalnej.

6. Źródła finansowania.

Działania realizowane w ramach Programu finansowane będą z budżetu państwa, budżetu Gminy Rymań oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł.

7. Monitoring i ewaluacja.

Ewaluacja jako proces, którego zadaniem jest ustalenie skuteczności Programu i stopień osiągnięcia zakładanych celów stanowić będzie faktyczną bazę do ewentualnej weryfikacji podejmowanych działań. Ewaluację umożliwi systematyczne zbieranie i analizowanie pozyskiwanych informacji.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.1249 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 na terenie Gminy Rymań przyczyni się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Rymań.

Przewodnicząca Rady Gminy

Anna Dworek